

De fleste ingeniører er i besittelse av en ganske utpreget fagstolthet. Slippes de løs på et teknisk problem som interesserer dem, så oppslukes de fullstendig og setter alle sine evner inn på å greie det på beste måte. Nå hender det daglig at norske tekniske bedrifter og etater får tyske nybestillinger eller reparasjonsoppdrag. Den riktig innstilte ledelse gjør selvsagt hva den kan for å avverge eller utsette slike bestillinger, og meget kan gjøres og meget er gjort i denne retning. Men så ser man det merkelige at fagstoltheten er så inngrodd hos enkelte

ellers "helt riktig" innstilte ingeniører at hvis deres bedrift først trues til å utføre et tysk arbeide, så glemmer de alt annet for den interessante oppgave som de setter hele sin energi og fagkunnskap inn på å løse. Vi snakker ikke her om de nazistiske, tyskvennlige eller stripete ingeniører som ikke føler det som en sviende skam å arbeide for de tyske interesser. Dem har vi avskrevet. Men alle må kunne skjønne at når norske patrioter daglig sprenger anlegg som arbeider for tyskerne, så er ethvert arbeide som kommer fienden til gode, en unasnjonalt handling.

Lar du deg tvinge til å utføre et slikt arbeide, så må du iallfall ikke av faglig stolthet eller av lyst til å briljere med dine tekniske kunnskaper, gjøre arbeidet så godt og så raskt som mulig. Det skal til og med ha hendt at "ellers bra" ingeniører overfor oppdragsgiveren har gitt anvisning på tekniske forbedringer og gjort oppmerksom på forekommende feil. - La dem heller tro at du er en dårlig ingeniør, ja nærmest idiot og at de norske ingeniører som helhet står på et lavt faglig nivå. Nå gjelder det ikke å være en god ingeniør, men en god nordmann.

Som arbeidsleder har ingeniøren av og til vanskelig for å forsones seg med at arbeidstempoet idag av mange grunner ikke er som det har vært. Det ligger ham i blodet at arbeidet skal gå unna. Men spar krefter og energi og grin ikke nå på arbeidstempoet, - du kommer lett i et skjevt forhold til arbeidsstokken. Husk at det er meget få arbeider som det virkelig haster med idag. Også ved de rene norske arbeider bindes arbeidskraft somellers kan bli misbrutt.

Til slutt et ord til enkelte tekniske etats- og anleggssjefer som har latt seg beruse av tyskernes interesse for deres virksomhet slik at de har glemt at landets interesser i denne tid ikke først og fremst tilgodesees ved forsert veibygging eller kraftutbygging. Fast holdning og fast front er det som forlanges. Såkalt lojalt samarbeide er arbeide for fienden og merker sin mann for alltid.

Opprydning og utrenskning. I de fleste offentlige etater og private bedrifter forbereder Ledelsen seg nå på opprydningen og utrenskningen. Det gjelder både hvor ledelsen fremdeles er på plass og hvor den er fordrevet. Mann og mann imellom drøftes hvordan man skal gå frem overfor NS-medlemmer, stripete og andre som har understøttet fienden. - De som er medlem av NS eller andre organisasjoner som har understøttet fienden, skal iflg. provisorisk anordning av 26.2.43 fjernes fra offentlig tjeneste. Iflg. anordning av 22.1.42 har de tapt "almen tillit." Heller ikke private bedrifter er forpliktet til å beholde i sin tjeneste folk som ikke nyter almen tillit. - De må kunne settes på porten øyeblikkelig - uten påvente av lovmål og dom, likesom man uten lovmål og dom kan avskjedige et tyv eller underslager som gripes på fersk gjerning. Når det gjelder de "stripete" er forholdet ikke så opplagt, men det vil være høyst utilfredsstillende både for kolleger og over- og underordnede hvis disse skal fortsette uten videre. For disses vedk. anbefales derfor øyeblikkelig suspensjon som en midlertidig forføyning. - Det er mulig at dette vil ramme også noen som ikke har fortjent det. Men det forutsettes at det så raskt som mulig blir høve for dem til å få sin sak undersøkt og i tilfelte få full oppreisning. Det er viktig for opprettholdelse av ro og orden på arbeidsplassen at ledelsen på forhånd overveier disse spørsmål og bestemmer seg for den fremgangsmåte som skal følges. - I aktieselskaper hvor adm. direktør eller et av styrets medlemmer ikke har holdt sin sti ren, blir det styret som må ta affare. Evt. må generalforsamlingen skride inn.

Ingeniør-nytt.

Desember 1944.

Folkestreik?

Før i tiden - i de store lønnskampers tid - var det streikevåpenet som var de fagorganiserte arbeideres viktigste våpen, og ble situasjonen riktig tilspisset, var det generalstreiken som det ble truet med.

Idag står ikke lenger klasse mot klasse. Idag står et samlet folk i kamp mot undertrykkerne. I denne kampen har vi brukt mange slags våpen - trass i at vi er våpenløse.

Streikevåpenet har vi enda ikke brukt, men når tiden kommer og vår ære som folk krever det, da skal vi vite å bruke det.

Da proklameres folkestreik.

Folkestreik er ikke en klassestreik. Det er hele folkets totale og solidariske krigsinnsats. Da blir det ikke spørsmål om sjefer og underordnede, om arbeidsgivere og arbeidere. Da blir det sjefen som forlater arbeidsplassen i spissen for sine folk og låser døren. Da dødlegges all samfunnsvirksomhet. Da skal ingen av våre materielle resurser tjene fienden, da skal ingen "arbeide for tyskerne".

At skadevirkningene i en slik situasjon også rammer oss selv er vi klar over, men en krig kan ikke føres uten ofre. Og vi proklamerer ikke folkestreik uten at det er uomgjengelig nødvendig. Hva enten du er kjøpmann, statsfunksjonær, håndverker eller kontormann, advokat eller tannlege, så kreves din personlige innsats. Du har kanskje aldri drømt om å skulle streike. Du er kanskje din egen arbeidsgiver og mener at du ikke kan streike mot deg selv. - Tenk om igjen.

Hele overskuddet av vår samfunnsvirksomhet etter at våre egne absolutt nødvendige behov er dekket går idag til fienden.

En folkestreik er derfor en streik mot fienden, og den som lusker unna, vil bli merket for alltid. De få unntak som må gjøres, vil det bli gjort klart rede for når streiken proklameres.

Merk foreløpig følgende:

1. Folkestreik vil bli proklamert av Hjemmefrontens Ledelse.
2. Ordren utsendes gjennom den fri presse og over London Radio.
3. Ingen må la seg rive med i aksjoner som ikke er satt i verk av Hjemmefrontens Ledelse.
4. Forbered deg om mulig på den situasjon som oppstår når alle tilførsler stanser. Også vann, gass og elektrisitet kan bli avstengt i en kritisk situasjon. Kan du skaffe tørrmelk eller boksemelk til spebarna?

Folkestreik - vårt hemmelige våpen!

Situasjonen i Nord-Norge.

Fra H.L.:

De deporterte fra Nord-Norge begynner nå å komme sørover. De har mistet alt, de lidelser de har gjennomgått er ubeskrivelige. Det er en selvfølge at vi gjør alt for å lette deres savn. Men det er like selvfølgelig at vi ikke samarbeider med de nazistiske myndigheter og organisasjoner som er medansvarlige i denne krigsforbrytelse, og som ved å nekte å motta det svenske tilbud om å gi de deporterte tilhold og forpleining i Sverige har satt tusener av menneskeliv i fare.

Hjelp dine landsmenn! Hjelp dem med hus, mat, klær og senere med arbeid! Vi må ikke risikere at tyskerne får høve til å nytte deres arbeidskraft. Men hjelp dem direkte eller gjennom trygge kanaler. Overlat til NS å ta hånd om sine egne.

Til ingeniørene ved tyskkontrollerte anlegg og bedrifter.
(sml. også "Kampbud nr. 10") i den nedenfor inntatt meddelelse fra H.L.)

Under henvisning til den tilspissede situasjon og de alminnelige paroler vil vi rette en henvendelse spesielt til ingeniører i nøkkestillingen innen bedrifter og på anlegg som i overveiende grad tjener okkupasjons-

maktens interesser, om å ta sin stilling om til overveielse. Det vil være et særdeles effektivt våpen i kampen om disse siterhvert forsvinner. Det er ikke å se på seg om et stort antall, vi dette ikke være forbundet med særlig store vanskeligheter.

Ingeniører som mot sin vilje er kommet i en slik stilling at deres arbeide vesentlig tjener tyske interesser, anbefales derfor å søke forbindelse med kretser som antas å kunne være dem behjelpelig med å forsvinne. Ingen behøver å arbeide en dag lenger for fienden enn han selv vil.

Medskyldig eller åreforkalket?

Tre av statsbanenes eldre avdelingssjefer, alle ingeniører, har sendt ut et sirkulære til personalet, hvori de går inn for å renske den nye generaldirektør i anledning av de rykter som er i omløp om at han har vært arrestert for fyll. Samtidig gir de ham attest for ut fra de beste motiver å ville vareta funksjonærens interesser (!)

Hva mener de tre herrer med på denne måte å komme Vik til unnsetning, som har begått forræderi mot hjemmefronten ved

1) å bryte blokaden av de offentlige stillinger ved å søke generaldirektørstillingen ved N.S.B.,

2) å gjøre dette under meget graverende forhold, idet stillingen var blitt ledig fordi generaldirektør Hoff ikke ble utnevnt på nytt igjen ved utløpet av sin funksjonsperiode, da han ikke var persona grata hos makthaverne.

3) Vik har dessuten gjennom sin virksomhet som overingeniør ved Nordlandsbanen og som distriktssjef bevist sin tyskvennlighet og sin villighet til å gå NSs ærend - kort sagt i fremtredende grad kvalifisert seg til betegnelsen "stripet".

Selv om sirkulæret i den form det fremtrer først og fremst er egnet til å sette herr Vik i et enda dårligere lys også hos alle dem som ikke kjenner de verserende rykter, må vi gå ut fra at det har vært de tre ingeniørers hensikt å styrke hans posisjon. Men den som støtter forræderen, gjør seg selv medansvarlig.

Mer hensynsfullt overfor de tre ville det kanskje være om man går ut fra at deres initiativ skyldes en fullstendig begrepsforvirring og fullstendig ubekjentskap med de krav som krigen stiller til oss alle, en begrepsforvirring og et ubekjentskap som dog tyder på langt fremskredet åreforkalkning.

Hvorvidt beskyldningene for fyll er sann eller usann, er i denne forbindelse ganske likegyldig. Vil herr Vik renske seg, så får han gå de vanlige veier. Ingen god nordmann er han frivillig behjelpelig med dette, og de tre ingeniører er merket.

Fra H.L.:

KJEMP - for alt hva du har kjært!

Hva er en parole? Parolen er en forholdsordre som fastslår hvilken holdning en skal innta i en bestemt kampsituasjon.

Hvorfor må vi ha paroler? I kampen mot våre fiender kan vi bare greie oss når vi kjemper samlet og under disiplin. Parolen er det kommandoord som ordner rekkene, det er den som gjør at vi også i vår sivile kamp kjemper som en arme og ikke som en uordnet masse.

Parolen er samtidig uttrykk for fellesskapet mellom alle gode nordmenn. Den styrker de svake ved å stille dem inn i rekkene av de faste og djerne. Den gjør at fienden ikke vet hvor han skal slå til, fordi alle står likt. Det er parolen som er grunnlaget for vår front.

Hvis du er en av dem som gjerne vil gå dine egne veier og ikke har forstått krigens krav til solidaritet, da se deg tilbake og tenk over hvor vi hadde stått, om det norske folk som helhet ikke hadde samlet som om parolene fra H.L.

Hvor hadde vi stått om ikke lærerne hadde samlet seg om parolen om ikke å medvirke til noen nazifisering av skolen, om ikke foreldrene hadde fulgt parolen om ikke å sende sine barn til Ungdomstjenesten. Våre barn og vår ungdom hadde da i mer enn tre år vært under farlig nazistisk påvirkning. Vil noen i dag våge å påstå at dette ikke hadde satt spor, og det spor som aldri ville kunne utslettes.

Hvor hadde vi stått om vi ikke hadde hatt parolene mot sambandene. Hele det norske folk hadde vært innskrevet i nazistiske organisasjoner. Quisling hadde dannet sitt riksting, og vi hadde for lenge siden vært brukket inn i krigen på tysk side.

Hvor hadde vi stått om vi ikke hadde hatt parolen mot Arbeidsinnsatsen? Tyskerne hadde motstandslost kunnet utskrive vår arbeidskraft til krigsinnsats mot vårt eget folk og mot våre allierte. Hvordan ville disse ha sett på oss når krigens regnskap om ikke så lang tid skal gjøres opp? og hvordan ville vi ha sett på oss selv?

Hvor hadde vi stått om vi ikke hadde hatt parolene mot AT og mobiliseringen? Ikke bare den ungdom som nå nektet å la seg mobilisere, men også andre årsklasser hadde idag vært under våpen. Noen av dem ville alle rede være satt inn på østfronten, og resten ville være blitt tvunget til å dekke den tyske retrett i Nord-Norge.

Hvordan blir parolen til? Hvis en rekke forskjellige grupper tok seg til å sende ut paroler, ville det bare gått avsted. Parolen forutsetter en fast anerkjent ledelse på samme vis som en har må ha sin enhetskommando. Hos oss er det H.L. (Hjemmefrontens Ledelse) eller ledelsen i en av hjemmefrontens undergrupper som gir parolene. I siste fall skjer det etter de retningslinjer som er trukket opp av H.L. og i nøye samråd med H.L.

Hvor det oppstår en situasjon som krever en ny parole, blir saken drøftet med representanter for de befolkningslag som i særlig grad blir berørt. H.L. er dessuten på forskjellige vis i stadig kontakt med folk fra hele landet. Når det er tid til det kan derfor hundreder av nordmenn være rådspurt om parolen. Vi kan trygt si at behandlingsmåten er så demokratisk som det er mulig å gjennomføre den under de nåværende forhold.

Hva er H.L.? Det er rimelig at det norske folk gjerne vil vite litt mer om den ledelse som dirigerer kampen mot våre fiender; men vi vet alle at ingen er mer vitebegjærlige på dette punkt enn gestapo. Det er derfor ikke stort vi kan fortelle.

Hjemmefrontens arbeid drives av en rekke aktive grupper sammensatt av menn og kvinner fra alle befolkningslag. De har forskjellige oppgaver, men de har ett felles mål. De vil hver på sitt område gjøre den ytterste innsats for å gjenreise vår frihet og selvstendighet etter Grunnloven, de tror på demokratiet, de hater nazismen, og de er lojale mot konge og regjering. Det er menn fra disse gruppene som sitter i H.L.

Hvordan er din stilling til parolene? H.L. er i dag det norske folks og den norske regjeringens representant hvor det gjelder motstanden mot fienden her hjemme. Det er derfor ikke en privatsak om en vil følge parolene eller ikke. Den som trosser eller til og med motarbeider parolene, stiller seg dermed på våre fienders side og vil få sitt oppgjør etter krigen.

KAMPBUD:

1. Du skal ikke la deg mobilisere av fienden under noe som helst påskudd.
2. Du skal ikke la deg innregistrere til Nasjonal Arbeidsinnsats, eller gi oppgaver over registreringspliktige. Sørg for å holde deg unna, så du ikke får tak i deg.
3. Du skal ikke la deg innregistrere eller møte til AT. AT er idag en naziorganisasjon som når som helst kan omgjøres til en militærorganisasjon.
4. Du skal ikke la deg innregistrere eller møte til borgervakt. Blir du hentet av politi, skal du komme deg unna ved første anledning. Borgervaktene er gisler i tilfelle sabotasjehandling. Commandotroppene har ordre til ikke å ta hensyn til borgervaktene.
5. Du skal ikke la deg tvinge til å gå på nazimøter. Dette er et av nazistenes viktigste midler til å bryte frontmoralen, og de som møter, blir tatt til inntekt for NS-propaganda. Støtt de svake.
6. Du skal ikke delta eller være tilskuer ved offentlige idrettsstevner; men hold deg i form.
7. Du skal ikke sende dine barn til NSUF (Ungdomstjenesten).

8. Du skal gjøre klart at du ikke betrakter deg som medlem av noen nazistisk organisasjon. Du mottar ikke tillitsverv, du betaler ikke kontingent og du nekter å godta pålegg fra samband eller foreninger av samme art.
9. Du skal ikke søke noen offentlig stilling. Heller ikke skal du frivillig eller under tvang ta arbeid etter arresterte, avsatte eller suspenderte tjenestemenn. Nazistene har satt seg som mål å nazifisere de offentlige etater ved å fjerne de beste nordmenn fra sine stillinger. Blokaden har virket som en sterk bremse mot nazifiseringen.
10. Hver mann som direkte eller indirekte er tvunget til å arbeide for tyskerne, skal bruke all sin omtanke på å arbeide sent og dårlig. Den som uten å være tvunget av omstendighetene stiller produksjonsmidler, varer eller arbeidskraft til fiendens rådighet, kjemper på fiendens side sammen med NS. La ham merke hva du mener om ham.
-
11. Du skal aldri glemme at vi er i krig, og at krigen gjelder vår eksistens som nasjon og vår rett til å leve som frie mennesker. Du skal være beredt til å bringe de samme offer som soldatene og sivilbefolkningen i de allierte land daglig bringer.
12. Du skal følge de paroler som blir gitt, likegyldig hvilke trusler som blir brukt, og du skal gjøre ditt til at også dine nærmeste følger dem. Vær sterk og gjør andre sterke.
13. Du kan bli stillet overfor en situasjon hvor det ikke foreligger noen skreven parole. Utsett da avgjørelsen til du har talt med gode menn. Bry deg ikke om de tidsfrister makthaverne setter. I siste instans skal du følge den parole som den nasjonale samvittighet foreskriver.
14. Du skal forberede deg på å hjelpe våre soldater og våpenbrødre under befrielsen av vårt land. Hver mann og hver kvinne har sitt område og sine spesielle kunnskaper som kan komme til nytte. Søk råd om hva du skal gjøre.
15. Du skal etter beste evne hjelpe alle dem som kjemper mot fienden her hjemme, enten det nå gjelder opplysninger, mat eller husly.
16. Du skal på alle måter hjelpe dem som er rammet av krigen.
17. Det er din plikt å holde deg best mulig underrettet om det som skjer. For den som virkelig ønsker det, er dette ikke vanskelig. Det er også din plikt å meddele det du lærer, til andre.
18. Du skal av all din makt motvirke fiendens propaganda mot våre allierte.
19. Du skal ta den risiko som er nødvendig for å løse din oppgave, men bruk all din omtanke for å gjøre risikoen minst mulig. Vær ikke nyssgjerrig eller løsmunnet. Mange tusen gode nordmenn sitter i dag i fengsel på grunn av unødvendig snakk.
20. Du skal forberede deg på å fylle din plass i et fritt Norge. Vårt land vil da trenge din fagdyktighet, din arbeidsglede, din disiplin og din lojalitet.

Hvem sviktet?

Det har vært den norske motstandsbevegelses styrke at den har hatt tilslutning fra alle befolkningslag. De helter hvis navn en gang skal skrives inn i vårt lands historie, kommer fra alle klasser og fra alle politiske partier.

Når det gjaldt samlet yrkesmessig innsats er det enkelte yrker som har gått i spissen, og ved sin dypere innsikt i nazismens sanne vesen har dannet folkeopinionen så den fra å være en primitiv avsky for tyskernes matrøveri og krasse overgrep er blitt et våpen i en åndskamp.

Hvis man istedenfor å vurdere de enkelte yrkers og klassers innsats i kampen betrakter enkeltpersonenes, slår det en imidlertid at mange av dem som selv anså seg som ledere - og som vi selv på en måte anerkjente som ledere på de forskjellige områder - dessverre har sviktet. Det gjelder både innen åndslivet og innen næringslivet og i politikken, - mange av førerne sviktet.

Det betyr ikke at de ble nazister, men de sviktet allikevel. Av den som inntok en lederstilling på sitt spesielle eller på et mere omfattende område, kunne man nemlig forlange at han instinktivt og spontant gikk i spissen og staket ut kursen da trengselstiden kom, at han ved sitt eget personlige eksempel oppflammet de andre.

Man kan ikke forsvare dem med å si at de var valgt som ledere i fredens dager og derfor ikke kunne forutsettes å ha de egenskaper som trenges i krig. Det som forlanges, er høy moralsk standard, fast overbevisning og denne overbevisnings mot, alt sammen egenskaper som man også må forlange i fredens dager, men som da ikke settes på så hård prøve.

Hvordan skulle det gå ombord hvis man hadde en kaptein i maksvær og en annen til bruk i uvær? Å nei, den skipper som svikter i stormen, han får nok heller ikke lov å føre skuten i maksvær.

Dypest skuffet vel en rekke av våre politiske førere, både i stat og kommune og innen alle partier. Det viste seg at for dem dekket ikke de politiske programmer og slagord, som de i årevis hadde "kjempet" for, noen åndsverdi. Det var bare slagord som de med relativ sinnsro hørte ombyttet med andre.

Innen næringslivet har vi sett store bedriftsledere vise seg som små mennesker som har sett det som sin oppgave først og fremst å redde sitt selskap best mulig gjennom vanskene, og vi har sett den samme karakterløshet hos enkelte av dem som hadde de høyeste tillitsverv innen næringslivets organisasjoner.

Blant åndslivets førende menn har det ved universitet og høyskoler åpenbart seg mange svake sjeler, og vi kan også med det samme peke på enkelte ledere for offentlige etater, hvis valgsporg nærmest har vært: "Skitt i Norge, leve etaten".

Felles for disse folk er at de har manglet personlig mot. Bak et ofte arrogant og herskesykt vesen som feilaktig ble oppfattet som tegn på en sterk vilje og kraftige lederegenskaper, skjulte det seg rett og slett et feigt menneske.

De skal være klar over at de nå er gjennomskuet. De får aldri igjen sin tidligere posisjon. Det er mulig at de ikke har gjort noe galt som de kan straffes for, men de har vist seg ubrukelige som ledere.

Enkelte av dem har i den hensikt å skaffe seg noe på kredittsiden i regnskapsboken gått inn for humanitært arbeid og har tildels kunnet gjøre utmerket arbeid på dette område, ikke minst takket være sine gode forbindelser innen fiendens leir. Det er vel og bra at noen påtar seg dette arbeid, men noe særskilt å takke dem for er det ikke. Vi plikter alle å hjelpe vår bror i nød, og det får oss ikke til å glemme det faktum at de sviktet da verst det knep. Vi er for alltid ferdig med dem som ledere. Privatlivets fred er det beste de kan håpe på.

En så god jul som forholdene tillater og et virkelig godt nyttår ønsker ledelsen alle dem som kjemper på hjemmefronten - i sikker forvisning om at den femte krigsjul blir den siste.
